

Laidiens: 17.09.2018., Nr. 184

Oficiālās publikācijas Nr.: 2018/184.5

Ministru kabineta noteikumi Nr. 580

Rīgā 2018. gada 11. septembrī (prot. Nr. 42 21. §)

Kioto protokola projektu mehānismu īstenošanas kārtība

*Izdoti saskaņā ar likuma "Par Latvijas Republikas dalību
Kioto protokola elastīgajos mehānismos" 14. pantu*

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka kārtību, kādā:

1.1. Latvijas Republikā īsteno Kioto protokola projektu mehānismus, tai skaitā Kioto vienību piešķiršanu projektu īstenotājiem;

1.2. izsniedz apliecinājumu Kioto protokola projektu mehānismu īstenošanai ārpus Latvijas Republikas teritorijas.

2. Kioto protokola projektu mehānismu īstenošana šo noteikumu izpratnē ietver darbības, kas saistītas ar Kioto protokolā minēto kopīgi īstenojamo projektu ierosinājuma iesniegumu (turpmāk – projekta ierosinājuma iesniegums) un projektu iesniegumu sagatavošanu, iesniegšanu, vērtēšanu un apstiprināšanu, projektu ieviešanu un uzraudzību Latvijā, kā arī prasības, kas jāievēro Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai (turpmāk – atbildīgā ministrija), izsniedzot apliecinājumus projektu īstenotājiem, kas īsteno kopīgi īstenojamus projektus ārpus Latvijas Republikas teritorijas.

3. Projekta iesniedzējs ir Latvijas Republikā vai citā valstī reģistrēta juridiska persona, kura iesniedz kopīgi īstenojamā projekta ierosinājuma iesniegumu vai projekta iesniegumu.

4. Projekta īstenotājs ir Latvijas Republikā vai citā valstī reģistrēta juridiska persona, kura īsteno kopīgi īstenojamo projektu valstī, kas noslēgusi starptautisku vienošanos par šādu projektu īstenošanu, vai valstī, pavalstī vai reģionālajā struktūrā, kas saistīta ar Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu, kā arī jaunattīstības valstīs un valstīs, kas iekļāvušās pārejas procesā uz tirgus ekonomiku.

5. Projekta iesniedzējs, kas vienlaikus ir operators vai gaisa kuģa operators likuma "Par piesārņojumu" izpratnē, nevar iesniegt projekta ierosinājuma iesniegumu un projekta iesniegumu, un tam atbilstoši netiek piešķirtas emisijas samazināšanas vienības par siltumnīcefekta gāzu emisiju tiešu vai netiešu samazināšanu no likuma "Par piesārņojumu" 2. pielikumā minētajām darbībām un 4. pielikuma I daļā minētajiem avotiem.

6. Ja projekta aktivitātes ir saistītas ar hidroelektroenerģijas ražošanu ar ražošanas jaudu, kas pārsniedz 20 MW, projekta īstenotājs projekta veikšanas laikā nodrošina starptautisko kritēriju un pamatnostādņu ievērošanu, tostarp to kritēriju un pamatnostādņu ievērošanu, kuras iekļautas Pasaules dambju apsaimniekošanas komisijas 2000. gada

novembra ziņojumā "Dambji un attīstība. Jauns satvars lēmumu pieņemšanai". (Ziņojums elektroniski pieejams atbildīgās ministrijas tīmekļvietnē.)

7. Šo noteikumu ietvaros projekta iesniedzējs vai projekta īstenotājs iesniedzamos dokumentus iesniedz rakstveidā papīra formā vienā eksemplārā (oriģinālu vai projekta iesniedzēja vai projekta īstenotāja apliecinātu kopiju) vai elektroniska dokumenta veidā, ja dokuments sagatavots atbilstoši normatīvajiem aktiem par elektronisko dokumentu izstrādi, noformēšanu un apriti. Dokumentus papīra formā iesniedz personīgi vai nosūta pa pastu kā ierakstītu pasta sūtījumu, pievienojot identiski aizpildītus dokumentus elektroniskā veidā elektroniskajā datu nesējā (kompaktdiskā (CD) vai zibatmiņā). Dokumentus elektroniska dokumenta formā nosūta parakstītus ar drošu elektronisko parakstu un apliecinātus ar laika zīmogu atbilstoši Elektronisko dokumentu likuma prasībām.

II. Projekta ierosinājuma iesnieguma sagatavošana, iesniegšana un izskatīšana kopīgi īstenojamā projekta veikšanai Latvijas Republikā

8. Projekta iesniedzējs projekta ierosinājuma iesniegumu iesniedz atbildīgajā ministrijā. Projekta ierosinājuma iesniegumu sagatavo atbilstoši šo noteikumu 1. pielikumam un iesniedz atbilstoši šo noteikumu 7. punktā minētajiem nosacījumiem.

9. Atbildīgā ministrija 14 dienu laikā pēc projekta ierosinājuma iesnieguma saņemšanas izvērtē to, kā arī sagatavo un nosūta atzinumu projekta iesniedzējam. Projekta ierosinājuma iesniegumu izvērtē atbilstoši šādiem kritērijiem:

9.1. projekta ieceres atbilstība Kioto protokola 6. pantam;

9.2. projekta mērķa un aktivitāšu atbilstība nacionālajā, Eiropas Savienības un starptautiskajā līmenī izvirzītajiem mērķiem un nosacījumiem attiecībā uz klimata pārmaiņu ierobežošanu un pielāgošanos klimata pārmaiņām;

9.3. projektā plānoto aktivitāšu saderīgums ar Eiropas Savienības Emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas darbību;

9.4. projektā plānotais siltumnīcefekta gāzu emisijas samazinājums atbilstoši oglekļa dioksīda ekvivalentam (tonnas gadā) un kopējais siltumnīcefekta gāzu emisijas samazinājums projekta īstenošanas laikā;

9.5. projekta ietvaros iegādājamo pamatlīdzekļu atdeve, ņemot vērā emisijas samazinājuma vienību vērtību, aptuvenu projekta kopējo budžetu un atmaksāšanās periodu.

10. Ja atbildīgās ministrijas atzinumā ir iebildumi par projekta ierosinājuma iesniegumu, projekta iesniedzējs 14 dienu laikā pēc atzinuma saņemšanas precizē projekta ierosinājuma iesniegumu un atkārtoti iesniedz to izvērtēšanai. Atbildīgā ministrija atkārtoti iesniegto projekta ierosinājuma iesniegumu izvērtē 14 dienu laikā pēc tā saņemšanas.

11. Ja atbildīgās ministrijas atzinumā ir iebildumi par atkārtoti iesniegto projekta ierosinājuma iesniegumu, atbildīgā ministrija izbeidz projekta ierosinājuma iesnieguma izskatīšanu un septiņu dienu laikā par to paziņo projekta iesniedzējam.

12. Ja atbildīgās ministrijas atzinumā nav iebildumu par iesniegto projekta ierosinājuma iesniegumu, projekta iesniedzējs 90 dienu laikā pēc atbildīgās ministrijas atzinuma saņemšanas sagatavo un iesniedz atbildīgajā ministrijā projekta iesniegumu.

III. Projekta iesnieguma sagatavošana, iesniegšana un apstiprināšana kopīgi īstenojamā projekta veikšanai Latvijas Republikā

13. Projekta iesniedzējs projekta iesniegumu sagatavo atbilstoši šo noteikumu 2. pielikumam un spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem, tai skaitā ņemot vērā siltumnīcefekta gāzu emisiju aprēķina metodoloģiju, kas noteikta Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 21. maija Regulā (ES) Nr. 525/2013 par mehānismu siltumnīcefekta gāzu emisiju pārraudzībai un ziņošanai un citas informācijas ziņošanai valstu un Savienības līmenī saistībā ar klimata pārmaiņām un par Lēmuma Nr. 280/2004/EK atcelšanu. Projekta iesniegumā iekļauj:

13.1. projekta aktivitāšu aprakstu;

13.2. projekta tehnoloģijas un finanšu aprakstu;

13.3. bāzes scenārija aprakstu;

13.4. papildināmības aprakstu;

13.5. monitoringa aprakstu;

13.6. aprakstu par projekta atbilstību ilgtspējīgai attīstībai.

14. Projekta iesniegumu iesniedz atbilstoši šo noteikumu 7. punktā minētajiem nosacījumiem. Par projekta iesnieguma saņemšanas dienu uzskata dienu, kad projekta iesniedzējs ir iesniedzis projekta iesniegumu atbilstoši šo noteikumu 12. un 13. punktā minētajām prasībām.

15. Projekta iesnieguma bāzes scenārija aprakstā identificē visas no konkrētiem siltumnīcefekta gāzu emisiju avotiem iespējamās siltumnīcefekta gāzu emisijas, kas varētu rasties, ja netiktu īstenots konkrētais projekts. Bāzes scenārija aprakstā iekļauj:

15.1. siltumnīcefekta gāzu emisiju un, ja attiecināms, enerģijas patēriņa aprēķinus, kas veikti, pamatojoties uz konkrēto projektu vai izmantojot līdzvērtīgu projektu aprēķinu metodes;

15.2. aprakstu par izmantotajiem pieņēmumiem, metodoloģiju, parametriem un datu ieguves avotiem.

16. Projekta iesnieguma papildināmības aprakstā, ņemot vērā normatīvajos aktos noteiktās prasības klimata pārmaiņu un vides aizsardzības jomā, iekļauj informāciju par:

16.1. projekta iesniegumā paredzētajām darbībām, kas atbilst normatīvo aktu prasībām klimata pārmaiņu, energoefektivitātes un vides aizsardzības jomā;

16.2. projekta iesniegumā paredzētajām darbībām, kas normatīvajos aktos klimata pārmaiņu un vides aizsardzības jomā nav noteiktas kā obligāti īstenojamas;

16.3. projekta īstenošanā izmantojamajām tehnoloģijām un praksi, kas attiecībā uz siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanu ir līdzvērtīga vai labāka par atbilstošajā tautsaimniecības nozarē vai sektorā izmantotajām tehnoloģijām un praksi;

16.4. projekta finansēšanas avotiem un pamatojumu, kāpēc šāda projekta īstenošanai nav pieejams publiskais finansējums.

17. Projekta iesnieguma monitoringa aprakstā iekļauj informāciju par:

17.1. procedūrām ar projektu saistīto datu iegūšanai un glabāšanai, lai novērtētu vai izmērītu siltumnīcefekta gāzu emisiju apjomu konkrētajam projektam noteiktā laikposmā, kā arī projekta bāzes scenārijam;

17.2. siltumnīcefekta gāzu emisiju monitoringa kvalitātes nodrošināšanas un kontroles procedūrām;

17.3. ja attiecināms, metodi un procedūru enerģijas patēriņa rādītāju noteikšanai – pirms un pēc projekta īstenošanas.

18. Ja projekta iesniedzējs uzskata, ka projekta iesniegumā daļa informācijas ir ierobežotas pieejamības informācija, to iesniedz atsevišķi, norādot iemeslus, kuru dēļ attiecīgā informācija tiek uzskatīta par ierobežotas pieejamības informāciju.

19. Septiņu dienu laikā pēc projekta iesnieguma saņemšanas atbildīgā ministrija savā tīmekļvietnē publicē projekta iesnieguma kopsavilkumu atbilstoši šo noteikumu 2. pielikuma 2. punktam un norāda termiņu, līdz kuram jebkurš sabiedrības pārstāvis var iesniegt priekšlikumus par projekta iesniegumu, nosūtot tos uz atbildīgās ministrijas elektroniskā pasta adresi. Priekšlikumu iesniegšanas termiņš ir viens mēnesis no projekta iesnieguma kopsavilkuma publicēšanas datuma atbildīgās ministrijas tīmekļvietnē.

20. Atbildīgā ministrija septiņu dienu laikā pēc priekšlikumu iesniegšanas termiņa beigām informē projekta iesniedzēju par saņemtajiem priekšlikumiem. Projekta iesniedzējs izvērtē saņemtos priekšlikumus un 14 dienu laikā iesniedz atbildīgajā ministrijā atbildes uz priekšlikumiem un, ja nepieciešams, arī precizētu projekta iesniegumu.

21. Pēc atbildīgās ministrijas saskaņojuma par šo noteikumu 20. punktā minēto prasību izpildi projekta iesniedzējs projekta iesniegumu vai precizēto projekta iesniegumu 14 dienu laikā iesniedz šo noteikumu 22. punktā minētajām prasībām atbilstošā inspicēšanas institūcijā (sertificēta iestāde, kurai ir tiesības veikt siltumnīcefekta gāzu validāciju un verifikāciju) validācijas veikšanai. Ja projekta iesniedzējs noteiktajā termiņā projekta iesniegumu vai precizēto projekta iesniegumu inspicēšanas institūcijā neiesniedz, atbildīgā ministrija ir tiesīga izbeigt projekta iesnieguma izskatīšanu, septiņu dienu laikā par to paziņojot projekta iesniedzējam.

22. Validācijas pārbaudi atbilstoši šo noteikumu 23. punktā minētajām prasībām veic inspicēšanas institūcija, kas ir akreditēta valsts aģentūrā "Latvijas Nacionālais akreditācijas birojs" atbilstoši standartā LVS EN ISO 14065:2016 "Siltumnīcefekta gāzes. Prasības siltumnīcefekta gāzu validācijas un verifikācijas institūcijām akreditācijas vai citu atzīšanas formu izmantošanai (ISO 14065:2013)" noteiktajām prasībām un par kuras akreditāciju Ekonomikas ministrija ir publicējusi paziņojumu Latvijas Republikas oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" vai kas ir akreditēta citu Eiropas Savienības dalībvalstu atbilstošās akreditācijas institūcijās.

23. Inspicēšanas institūcija veic projekta iesnieguma validāciju un sagatavo validācijas pārskatu, kurā apraksta:

23.1. projekta iesniegumā iekļauto siltumnīcefekta gāzu emisijas samazinājuma aprēķinu pamatotību un pareizību, kā arī to, vai projekta īstenošanas laikā plānotais sasniedzamais siltumnīcefekta gāzu emisijas samazinājums ir uzskatāms par papildu siltumnīcefekta gāzu emisijas samazinājumu atbilstoši šo noteikumu 16.1. apakšpunktam;

23.2. projekta bāzes scenārija atbilstību attiecīgajiem Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām Kioto protokola ietvaros apstiprinātajiem nosacījumiem un kopīgi īstenojamā projekta statusam, kā arī normatīvo aktu prasībām klimata un vides aizsardzības jomā;

23.3. projekta monitoringa apraksta atbilstību attiecīgajiem Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām Kioto protokola ietvaros apstiprinātajiem nosacījumiem un kopīgi īstenojamā projekta statusam, kā arī normatīvo aktu prasībām klimata un vides aizsardzības jomā.

24. Inspicēšanas institūcija pēc projekta iesnieguma saņemšanas rakstveidā sagatavo un nosūta projekta iesniedzējam validācijas pārskatu. Projekta iesniedzējs validācijas pārskatu iesniedz atbildīgajā ministrijā.

25. Pēc validācijas pārskata saņemšanas projekta iesniedzējs izmaiņas projekta iesniegumā var veikt tikai tad, ja ir saņemta atbildīgās ministrijas rakstiska piekrišana.

26. Ja validācijas pārskatā nav konstatētas neatbilstības attiecībā uz projekta iesniegumu, atbildīgā ministrija 14 dienu laikā sagatavo projekta iesniegumu izskatīšanai projektu uzraudzības padomē (turpmāk – padome).

27. Padomi izveido, ja atbildīgajā ministrijā ir iesniegts projekta ierosinājuma iesniegums. Padomes sastāvā iekļauj divus atbildīgās ministrijas pārstāvjus un pa vienam pārstāvim no Ārlietu ministrijas, Ekonomikas ministrijas, Satiksmes ministrijas un Zemkopības ministrijas. Padomes sastāvu apstiprina ar vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra rīkojumu. Padome darbojas saskaņā ar vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra apstiprinātu nolikumu.

28. Padome izskata projektu iesniegumus, sniedz atbildīgajai ministrijai viedokli par kopīgi īstenojamā projekta statusa piešķiršanu un par projekta iesnieguma apstiprināšanu vai noraidīšanu.

29. Atbildīgā ministrija, pamatojoties uz padomes viedokli, pieņem lēmumu par projekta iesnieguma apstiprināšanu vai noraidīšanu. Pieņemot lēmumu par projekta iesnieguma apstiprināšanu, atbildīgā ministrija piešķir projektam kopīgi īstenojamā projekta statusu, nosaka tam maksimāli pieejamo emisijas samazināšanas vienību apjomu un rezervē to no kopējā valstij piederošā noteiktā daudzuma.

30. Atbildīgā ministrija septiņu dienu laikā pēc šo noteikumu 29. punktā minētā lēmuma pieņemšanas rakstiski informē projekta iesniedzēju par projekta iesnieguma apstiprināšanu vai noraidīšanu un publicē savā tīmekļvietnē paziņojumu par projekta iesnieguma apstiprināšanu vai noraidīšanu. Minēto lēmumu projekta iesniedzējs var pārsūdzēt tiesā Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā.

31. Ja projekta iesniedzējs konstatē, ka projektā plānotās aktivitātes nav iespējams veikt atbilstoši projekta iesniegumā norādītajam, tas iesniedz atbildīgajā ministrijā iesniegumu, norādot apstākļus, kas kavē projekta ieviešanu. Ja atbildīgā ministrija piekrīt izmaiņām projekta iesniegumā, tā par to rakstveidā vienojas ar projekta iesniedzēju un informē par to padomi, kā arī publicē savā tīmekļvietnē informāciju par izmaiņām projekta iesniegumā.

IV. Kopīgi īstenojamā projekta ieviešana un uzraudzība Latvijas Republikas teritorijā

32. Kopīgi īstenojamā projekta īstenotājs nodrošina:

32.1. projekta ieviešanu atbilstoši projekta iesniegumam un normatīvo aktu prasībām vides aizsardzības un klimata pārmaiņu jomā;

32.2. projekta ietvaros samazināto siltumnīcefekta gāzu emisiju monitoringu atbilstoši monitoringa aprakstam;

32.3. ja attiecināms, projekta enerģijas patēriņa rādītāju aprēķināšanu pirms un pēc projekta īstenošanas.

33. Atbildīgā ministrija nodrošina apstiprinātā projekta uzraudzību tā ieviešanas laikā.

34. Atbildīgajai ministrijai ir tiesības nepiešķirt projekta īstenotājam emisijas samazināšanas vienības, ja kopīgi īstenojamā projekta ieviešanas laikā tiek konstatēti tiesību aktu pārkāpumi vai ar atbildīgo ministriju nesaskaņotas atkāpes no projekta iesnieguma.

35. Projekta īstenotājs projekta īstenošanas laikā un pēc projekta īstenošanas perioda (t. i., laikposmā līdz brīdim, kad ēka un teritorija, kurā īstenotas kopīgi īstenojamā projektā plānotās aktivitātes, ir pieņemta ekspluatācijā) sagatavo pārskatu par projekta īstenošanu (turpmāk – pārskats) iepriekšējā kalendāra gadā. Pārskatu sagatavo